

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination

March/April- 2018

SANSKRIT : P4 HITOPADESH-MITRALABH
(ELECTIVE-1)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે ગદ્યખંડનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- (૧) અહમેકદા દક્ષિણારણ્યે ચરન્નપશ્યમ્ । एको वृद्धो व्याधः स्नातः कुशहस्तः सरस्तीरे ब्रूते
- भो भोः पाण्याः इदं सुवर्णं कङ्कणं गृहयताम् । ततो लोभाकृष्टेन
केनचित्पाण्डेनालोचितम् भाग्येनैतत् संभवति । किन्त्वस्मिन्नात्मसंदेहे प्रवृत्तिर्न विधेया ।
- (૨) અસ્તિ આગીરથીતીરે ગૃધકૂટનાગ્નિ પર્વતે મહાન પર્કટીવૃક્ષઃ । તસ્યકોટરે દૈવદુર્વિપાકાદ્
ગલિતનસ્વનયનો નરદગવનામા ગૃધઃ પ્રતિવસતિ । અથ કૃપયા તજ્જીવનાય
તદવૃક્ષવાસિનઃ પક્ષિણઃ સ્વાહારાત્કિંચિત્કિંચિદુલ્લસ્ય દદાતિ । તૈનાસૌ જીવતિ । શાવકાનાં
રક્ષણં કરોતિ । અથ કદાચિદ્ દીર્ઘકર્ણનામા માર્જારઃ પક્ષિશાવકાન્ ભક્ષયિતું તત્રાગતઃ ।
- (૩) અસ્તિ કાન્યકુબ્જ વિષયે વીરસેનો નામ રાજા । તેન વીરપુરનાગ્નિ નગરે તુઙ્ગબલો નામ
રાજપુત્રો ભોગપતિઃ કૃતઃ । સ ચ મહાધનસ્તરુણ એકદા સ્વનગરે શ્રામ્યન્નતિપ્રોઢયૌવનાં
લાવણ્યવતી નામ વણિકપુત્રવધૂમાલોકયામાસ । તતઃ સ્વહર્મ્ય ગત્વા સ્મરાકુલમતિસ્તસ્યાઃ
કૃતે દૂતી પ્રેષિતવાન ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઇપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- (૧) લિખિતમપિ લલાટે પ્રોઞ્ઞિતું કઃ સમર્થઃ ।
- (૨) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
- (૩) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાના ઉદ્ભવ અને વિકાસની રૂપરેખા આપો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૨ હિતોપદેશના મિત્રલાભમાંથી પ્રાપ્ત થતો વ્યવહારબોધ દર્શાવો.
- પ્રશ્ન-૩ સાહિત્યકૃતિ તરીકે 'હિતોપદેશઃ'નું મૂલ્યાંકન કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ 'મિત્રલાભ'ની કથાઓમાં પ્રાપ્ત થતી જીવનવ્યવહારની સમજ દર્શાવો.
- પ્રશ્ન-૪ ચારમિત્રોની મુખ્યકથા અને તેનો બોધ જણાવો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ હિતોપદેશનું વિષયવસ્તુ અને સ્વરૂપ વર્ણવો.
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઇપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- (૧) હિતોપદેશસ્ય ગ્રંથકારઃ ।
- (૨) મૃગશુગાલયોઃ કથા ।
- (૩) ભારતીય કથાસાહિત્યસ્ય પરિચયઃ ।
- (૪) વિદ્યાપ્રશંસા ।
